

Kitekint? - Az amerikai világrénd

2012 június 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Robert Kagan - a Brookings Intézet vezető kutatója, öt óriási sikerű könyv szerzője - új műve tömör és okos munka: a politikával, diplomáciával, külgazdasággal foglalkozók számára ajánlom.

Ma a globális nagyhatalom, az Egyesült Államok tartja fenn a világréndet. Ez kivételes, csak Nagy-Britannia volt képes erre a XIX. század második felében. A mai világrénd jellemzői: nemzetközi szabadpiac, nagyhatalmak

közötti béke, egymilliárd gazdag ember mellé további négy milliárd jön fel, évi négyszázalékos globális növekedési ütem, nagy népesség? államok (Kína, India, Oroszország, Brazília, Törökország), melyek gyorsan fejl?dnek. Miután a globális nagyhatalom politikai rendszere demokratikus, gazdasága szabadpiaci, ezért a globális világrend is ilyen. Az Egyesült Államok, mint korábban a britek, érdekelt a nemzetközi szabadpiacban, mert "tengeri" ország: nyitott, és nem zárt világgazdaság az érdeke. A globális gazdaság nyitottságát a tengerek feletti uralom tartja fenn. Ezt gazdasági és katonai ereje teszi lehetővé. Bár 1950-hez képest, amikor a globális GDP 50 százalékát adta Amerika, 1970-re 25 százalékra csökkent a súlya, de ezt tartja: ez példátlan siker. A britek 1870-ben még a globális ipari termelés 30 százalékát adták, ám 1900-ra 20-ra, 1910-re 15 százalékra estek. Amerika évi 600 milliárd dollárt költ a katonai er? fenntartására, többet, mint összes versenytársa együtt.

Amerika ?rzi technológiai fölényét, jól használja a "puha hatalom" eszközeit, miközben korábbi két versenytársát - Németországot és Japánt - szövetségesévé tette. Új ázsiai versenytársai Európa és Japán kárára növelik globális gazdasági részesedésüket: az új és régi versenytársak valójában egymással küzdenek, nem Amerikával.

Igen, az Egyesült Államok ?rzi vezet? szerepét, és ez századunkban hosszan kitarthat. Amerika tanult a brit birodalom gyors hanyatlásából, ahogy Kína is tanult Németország száz évvel ezel?tti hibáiból. Amerika maradhat a globális vezet? katonai és politikai hatalom, miközben mellé lépnek regionális gazdasági nagyhatalmak. Ebben a világrendben Kína békés és harmonikus emelkedése Kelet-Ázsiában nem ütközik amerikai érdekekbe, ahogy India emelkedése sem az Indiai-óceán térségében. Az Európai Unió és Oroszország szövetsége egy zárt eurázsiai kontinentális nagyhatalom fellépését jelentené, de az eurózóna hosszú válsága csökkenti ezt a kockázatot. A többiek nem elég nagyok, hogy kihívók legyenek.

Magyarország számára kedvez? a békés, amerikai világrenden alapuló korszak. A béke kifejezése kissé meglepő: az eurózóna ellen valutaháború folyik, ebb?l ki kell maradnunk. Ez két dolgot jelent: belátható időn belül nem kell belépni az eurózónába, amihez el kell kerülnünk, hogy az unió Európai Birodalommá alakuljon, rákényszerítve bennünket a belépésre. Az EU birodalmi központosítása, tehát Brüsszel további meger?sítése a gazdasági felemelkedéshez szükséges önrendelkezés elvételét jelentené a magyar államtól, ami nem érdekünk. Az EU központi meger?sítése 2008 után nem járt sikerrel, épp fordítva: az Európai Bizottság sorra hozott hibás politikai és pénzügyi döntéseket. Rosszul kezeli a válságot az euróvezetben, nem képes megállítani Európa globális gazdasági súlyának gyors hanyatlását, és nincs válasza az "európai gondolat" gyors tervszerűségére a tagállamok közvéleményében. Az Európai Birodalom még létrejötté el?tt megbukott.

Térjünk vissza a Nemzetek Európája gondolathoz!

Matolcsy György - hetivalasz.hu

Ajánló

